

Høvuðbrýggj Hjá Navnafrøðingi. Føroyar í samanburði við grannalond viðvíkjandi útbreiðslu av fornnorrøna staðarnavnliðinum bólstaðr.

Gammeltoft, Peder

Published in:
Málting

Publication date:
1998

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Document license:
[Ikke-specificeret](#)

Citation for published version (APA):
Gammeltoft, P. (1998). Høvuðbrýggj Hjá Navnafrøðingi. Føroyar í samanburði við grannalond viðvíkjandi útbreiðslu av fornnorrøna staðarnavnliðinum bólstaðr. *Málting*, (24 (nr. 3. árg. 1998)), 2-8.

MÁLTING

Árgerði um føroyskt mál og málvísindi

24

Nr.3 8.árg. 1998

Høvuðbrýggj hjá navnafrøðingi

Føroyar í samanburði við grannalond viðvíkjandi útbreiðslu av fornnorræna staðarnavnliðinum bólstaðr

Peder Gammeltoft

Samdráttur – tvídráttur

– blaðkjak um málsins bata, vansa og rættindi um seinasta aldaskiftið

Tummas Lenvig

– Gyðja loypti splitt í dansin –

Eitt sindur um staðanavnasagnir

Marjun Arge Simonsen

Føroysk orðabók

Johnny Thomsen

Ein málslig bjargingarroynd

Endiliga kom hon

Nina Magnussen

Høvuðbrýggj hjá navnafrøðingi

Føroyar í samanburði við grannalond viðvíkjandi útbreiðslu av fornorrøna staðarnavnliðinum bólstaðr

eftir Peder Gammeltoft¹

Ein hin algongdasti staðarnavnliður í norðuratlantislondum er norr. *bólstaðr*. Í royndum eru fleiri enn 250 staðarnøvn við hesum seinналиði í nevndu londum. Staðarnøvn við uppruna í Noregi bórast við niðursetumonnum haðan í víkingaöld til londini úti í Norðuratlantshavi. Hesi lond eru Hetland, Orknoyggar, Suðuroyggar, Katanes, Mon, Írland, Føroyar, Ísland og Grønland – og eitt stutt skeið Amerika.

Tá ið hugsað verður um, at tað eru ikki fleiri enn stívliga 100 *bólstaðarnøvn* í Noregi, og at tað eru eini 75 staðarnøvn í Svøríki og Finnlandi við hinum samsvarandi fsv. *bolstaper/sv. bolstad*, er greitt, at ikki er at undirmeta tann týðning, ið norr. *bólstaðr* hevur sum staðarnavnliður í norðuratlantislondum. Hin størri útbreiðsla hansara í nýbygdunum enn í heimlandinum kann vera at javnmeta við hin danska navnliðin *by*, ið eisini er vanligari í Danaløgum í Onglandi enn í Danmørk sjálvvari. Tann stóða, sum norr. *bólstaðr* hevur havt hjá norrønum niðursetumonnum er forvitnislig og verður tikin til kanningar her.

Norr. *bólstaðr* er tó ikki at finna allastaðni, har ið norrønr settust niður. Við tað at tað fyrst og fremst er navnliður, ið merkir byggingar og búgarðar, er tað ikkiuttan sjálvandi, at hann bert kemur fyri, har ið búsetingin er av tilílkum slag og stóðugleika, at hann hevur havt gróðrarvánir. Av teimum grundum eru *bólstaðarnøvn* ikkiuttan í teimum londum, ið kunnu verða nevnd hitt »norrøna kjarnaøkið« frá oyggjunum við Skotland fyri sunnan og til Íslands fyri norðan. Á hinum »jaðarøkjunum« var búsetingin annaðhvørt ov øðrvísi háttað sum í Írlandi og ætlandi í Grønlandi, ella ov stokkut sum í Amerika. Hinir norrønu niðursetumenninir høvdu við sær heiman, umframt førleikan at lívbjarga sær, eina andliga samfelagsfatan. Nakað av hesi fatan var, hvussu lutir og staðir áttu at eita. Tí skuldu hini fyrst givnu *bólstaðarnøvn* í norðuratlantislondum heilt ella í meginheitum endurspeglad tað virki, ið navnliðurin hevði í heimlandinum.

¹ Peder Gammeltoft lesur til ph.d. á lærda háskúlanum í Århus.

Hvat merkti so norr. *bólstaðr* upprunaliga?

Nøkur eru ráðini til at royna at gera sær eitt yvirilit. Við tað at staðarnavnliðir eru gjørdir úr orðatilfari, ið til er í mál-inum ávísa tíð, hevði tað verið natúrligt at kanna tað innihald, sum norr. *bólstaðr* hevði sum felagsnavn. Tað ber eisini til at kanna, hvar staðir við hesum navnliði eru at finna í lendum. Hetta eru tó ikki dyggastu ráðini at fylgja, við tað at náttúruviðurskiptini kunnu vera munandi broytt síðan navngávuskeiðið. Harumframt ber eisini til at leita til skyldmál og kanna merkingina sum felagsnavn og virkið sum staðarnavnliður hjá hinum skylda orðlutinum – í hesum føri fsv. *bolstaþer/sv. bolstad*. Hesi trinnanda ráð verður tikið til í tí, sum aftaná kemur.

Tó at *bólstaðr* er ikki serstakliga vanligt felagsnavn í fornum tekstum, eru tó til nakrar heimildir, har sum tað gerst at fáa sær hilling á tí, millum annað í hini íslensku *Grágás*. Í alflestum førum hevur norr. *bólstaðr* merkingina 'búgarður': »*Ef bólstaðr er lagðr i auðn. oc skal þat þo bygt bol heita...*« (GrgStað, bls. 447). Her verður orðið *bólstaðr* javnsett við annað vanligt heiti á búgarði, nevnliga *ból*. Hetta er hin vanligasta felagsnavnsmerkingin, og *bólstaðr* er yvirhøvur at finna við hesi merking í Noregi. Í orðinum *bólstaðr* býr vanliga, at jørð liggur til. Hetta er sum vera man eyðvitað, tí garður er lítið hugsandi við ongari jørð.

Fara vit eitt bil frá hinum vesturnorrøna og hyggja at, hvussu hitt nær-

skylda fsv. *bolstaþer/sv. bolstad* verður nýtt sum felagsnavn, sæst, at tað vanliga hevur somu hjámerkingar og norr. *bólstaðr* (sbr. Söderwall Ordb. 1, bls. 133; SAOB 5, B 3809-10). Harumframt finst fsv. *bolstaþer/sv. bolstad* við hini broyttu merkingini 'jørð, ið liggur til garð el. bygd', men henda merking má sigast at vera serstøk fyri svenskt. Fsv. *bolstaþer/sv. bolstad* tykist hava verið virkin partur í málinum nógv longur enn vesturnorrøna skyldorðið, sum sæst av tí veruleika, at orðið kemur fyri við fleiri ymiskum merkingum.

Sum nevnt her frammanfyri er norr. *bólstaðr* ikki serliga vanligt felagsnavn í fornum heimildum. Ein orsök man vera tann, at til eru fleiri felagsnøvn, ið kunnu eins væl endurgeva merkingina 'búgarður (við jørð)'. Orsök er til at halda, at tá ið hetta felagsnavn við so víðari merking sum *bólstaðr* verður so lítið nýtt, bendir tað á, at tað er á veg út úr vanligari málnýtslu. Soleiðis hevur verið í føroyskum og norskum, men tað er enn til í íslenskum.

Við stóði í merkingini sum felagsnavn verður staðarnavnliðurin *bólstaðr* av flestum granskarum á økinum oftast týddur 'búgarður'. Men lýsir eitt so alment nevni henda staðarnavnlið á fullgóðan hátt? Áhugi mín á orðinum *bólstaðr* er yvirhøvur sprottin av tí, at hitt navnfrøðiliga virkið eftir míni meting krevur eina meira fjøltáttaða skilmarking. Vit eiga í hesum sambandi at hava í huga, at tað er eitt upp á seg langt tíðarskeið ímillum, at norr. *bólstaðr* varð

nýtt sum staðarnavnliður á vesturnorðurlenskum máløki, til tað stingst upp sum felagsnavn í norskum og íslenskum tekstum. Seta vit fyrri, at bólstaðarnøvn í stórum komu til frá níggjundu til ellivtu øld, verður eitt lop millum tvær og fimm øldir. Eitt tilfíkt tíðarskeið kann merkingin lættliga hava broytst. Men tá ið skrivligar heimildir tróta, hvat er so at gera? Næst man tá liggja við at kanna, hvar í lendi bólstaðir hava verið.

Til tess at fáa so neyva og upprunliga mynd sum til ber av staðsetingini, er eyðsæð at leita til upprunalandið, í hesum føri Noreg. Tað fyrsta, ein varnast, er, at bólstaðir at kalla aldri eru miðstaddir í norskum bygdarløgum. Til dømis er bert einans sókn við bólstaðarnavni, tað er *Hægebostad*-sókn í Vestur-Øgdum, sum man vera at skilja sum undantak frá regluni. Heldur eru bólstaðir annarligar (sekunderar) búsetingar, vanligar stakgarðar ella smábólkar av gørðum.

Betur athugt roynist, at bólstaðarbúsetingar yvirhøvur eru rættiliga líkar, annaðhvørt uppi undir fjøllum tætt om-an fyrri høvuðsgarðin, ella eisini á hampiliga góðari jørð frammi í dal aftan fyrri høvuðsgarðin. Hesir staðir hava tað felags, at møguleikar teirra eru avmarkaðir viðvíkjandi atgongd at nógvari og góðari dyrkingarjørð, og at teir liggja vanligar úr alfaravegi. Teir tykjast soleiðis vera úrslit av innlendis »landnámi«, við tað at jørð hjá gomlum búgvi verður sundurlutað. Beint hetta fann norski søgu- og navnafrøðingurin

Magnus Olsen at búgva undir bólstaðarnøvnunum sum staðarnavnliðum. Hann skriar: *Den opkløvde gård bestod av flere ból eller gårdlodder [...]. Hvor et ból kom til at bestå, ikke av spredte teigstrimler, men av et samlet innmarkstykke med sitt eget gårdtun, der kunne man tale om en bólstaðr, en bestemt type av [...] 'gård'.*» (Olsen 1926, bls. 47). So stætt ber til at siga, at úr reint staðfrøðiligum sjónarmiði verður *bólstaðr* sum staðarnavn serstakliga nýtt um garðar, ið eru uppkomnir við tað, at størri eindir hava verið sundurskiftar í smærri lutir.

Í oyggjunum við Skotland sæst eitt líkt mynstur. Í Hetlandi til dømis eru tað annarligar búsetingar, eisini burtur frá bestu jørðini og úrslit av sundurluting. Til dømis kann verða tikin búsetingin í botninum á Whiteness Voe. Á bestu jørðini og tætt við eina litla á er upprunabúsetingin Wormadale; báðumegin við eru tríggar búsetingar, harav tvær eru *bólstaðir*, nevniliga Nesbister og Wadbister. Tær eru á heldur lakari jørð enn Wormadale, og við báðar er veltingarjørð avmarkað. Eisini í Íslandi sýna bólstaðir, ið hvussu er í summum førum, somu eiginleikar.

Hvussu er so vorðið í Føroyum?

Ja, eftir legu landsins at døma – javnlangt úr Noregi, Skotlandi og Íslandi – átti at verið væntandi, at her vóru eisini bólstaðarnøvn. Men er tað so? Sambært Chr. Matras »findes der paa Færøerne ikke gamle Gaardnavne indeholdende norr. *heimr* og *bólstaðr*...« (Matras

1932, bls. 1). At bólstaðarloysið hefur undrað Chr. Matras, skilst av tí, sum aftaná kemur: »til Trods for at saadanne Navne optræder baade paa Shetland og paa Island.« Chr. Matras tykist tó halda, at hetta er ikki alvegis rætt. Seinni í ritgerðini (bls. 15) kemur hann til tað úrslit, at byggin á Kirkju í Fugloy hugsandi kann upprunaliga hava verið eitt bólstaðarnavn. Síðan er bygðarnavnið *Velbastaður* í Streymoynni ávíst at vera hugsandi bólstaðarnavn, og harumframt tykist *Bólstaður* í Nólsoy vera sjálvskrivaður upp í part. So beinanvegin sýnist tað, sum hesin staðarnavnliður er til í Føroyum, um enn ikki í stórum tali.

Bólstaður í Nólsoy

Men eru hesi trý staðarnøvn nú bólstaðarnøvn av røttum? At taka hitt eyðsæddasta fyrst: *Bólstaður* í Nólsoy. Formliga líkist tað einum vanligum ósamansettum bólstaðarnavni, men er heldur seint skrásett, fyrstu ferð sum lutur í náttúrunavninum *Boulstatang* (*Bólstaðtangi?*) í 1795 (sjó kort Borns), síðan sum *Baulsta* ella *Boulsta* frá uppmátungum herstjóraráðsins 1895. Tann tilvísing, sum navnaskrá herstjóraráðsins gevur viðvíkjandi *Boulsta* 'bakketop' er merkisverd. Rættilig bólstaðarnøvn sipa ikki til annað enn búseting, so eitthvørt er frábregðiligt við hesum staðarnavni. Eitt nútíðar nágreiniligt kort av Nólsoy (KMS 1:20 000, 1989, 3. útg., nr. 508) sýnir, at *Bólstaður* sipar ikki upprunaliga til nakran heyggj ella tilíkt, og heldur ikki til búseting fyrri alt

tað. Harafturímóti er ovarlaga á heygnum eitt seyðaból. Navnið merkir stutt sagt 'staður, har ið eitt seyðaból er'.

*Kirkjubólstaður

At bygðarnavnið á *Kirkju* skuldi verið eitt upphavligt bólstaðarnavn virkar beinanvegin løgið. Á ongum sinni sýna heimildirnar, at hetta staðarnavn skuldi verið annað, enn tað er enn á døgum, eitt ósamansett staðarnavn við fyrisettingini á, upprunaliga at 'við'. Til dømis nevnist byggin *Kierke* í 1601 (Jbr. p. 9r). Kortini høvdu útróðarmenn eitt annað navn á bygð síni, tað er *Kirkjubøstaður* (sbr. Matras 1932, bls. 15; Hansen 1971, bls. 23). Bæði Chr. Matras og J. Símun Hansen vilja vera við, at hetta er skert snið av einum upprunaligum **Kirkjubólstaðr*. J. Símun Hansen fer so langt sum at meina, at bygðarnavnið skuldi upprunaliga hava verið **Bólstaðr*, sum síðan varð atlagð við *Kirkju-* fyrri framman, tá ið kirkja varð bygð á staðnum. Men ber hetta til? Er valkosturin *Kirkjubøstaður* í royndum eitt staðarnavn? Mikil kann orðsins máttur vera, men at eitt upprunaligt navn **Kirkjubólstaðr* skuldi kunna liva minst fyra hundráð ár av sum eitt óalment staðarnavn, eftir at navnið hevði gingið í arv í skerdum líki, ljóðar heldur enn ikki ósannlíkt. Í staðin fyrri eigur *-bøstaður* heldur at vera at skilja sum áherðandi viðfestisliður. Men tilíkt felagsnavn er ikki til í føroyskum. Í íslenskum er tó eitt felagsnavn *bæjarstaði* h, 'staður þar sem bær stendur eða gæti staðið' (Árni Böðvarsson

1983, bls. 122). Kundi tað verið eitt líkt føroyskt felagsnavn, ið undir býr? Tryggast man vera at siga, at tað bendir á, at *Kirkja* er hitt upphavliga sniðið, og at hitt sniðið trúligast er íkomið við tað, at eitt nú ókendt áherðandi felagsnavn er vorðið eftirskoytt.

Velbastaður

Hitt síðsta hugsandi bólstaðarnavnið, *Velbastaður*, er ikki minni gátuført. Elstu skriftsniðini, ið eru til skjals, eru *Valbystedt* 1584 (Jbr., p. 55v), *walbøstedt* 1590 (Jbr., p. 18r), *Valbested* 1601 (Jbr., p. 24r) og *paa Welbested* 1617 (Ting.). Jakob Jakobsen (Jakobsen 1909) tulkaði hetta bygðarnavnið sum samanseting av hvørðsalssniði av einum norrønum mansnavni, annaðhvørt **Vilbi* (< *Vilbjørn*) ella **Valbi* (< *Valbjørn*) og *staðr*, við tí í huga, at íslendsk staðarnøvn við *-staðir* næstan altíð høvdu fólkanavn sum fyrra lið. Tó fann hann, at høvuðssjálvljóðið /-e-/ í nútíðarsniðinum var ivasamt, men skýrði fyrbrigdið sum hissini virkandi i-umljóð av **Valbi* ella sjálvljóðsfráliking av einum eldri **Velbastaðr*. Hesi greining hefur Karl Gustav Ljunggren (Ljunggren 1955) seinni víst aftur. Hann tulkar navnið *Velbastaður* heldur sum samanseting av norr. vé 'halgdómur, blótstaður' og norr. *bólstaðr*. Munin millum upprunaligt **Vébólstaðr* og nútíðar *Velbastaður* greiðir hann við einum rað av ljóðskiftum, fyrst umkasti av / til **Vélbastaðr*, og síðan verður hitt langa sjálvljóðið í fyrra stavilsi stytt og síðan lækkað: **véból-* > *velbo-* >

valbo-. Tá ið norr. *bólstaðr* hvarv úr føroyskum vóru, sambært Ljunggren, góð líkindi til umkast, sum so gav úrslit líkt hinum vælkenda føroyska orðinum *bústaður*. Síðan er hitt herðingarlítla -o- lækkað til eitt -a-kent ljóð, sum hevur nútíðarsniðið *Velbastaður* til úrslits.

Nú er tulking Ljunggrens heldur ikki leys við vansar. Serstakliga hevur hann ilt við at skýra tað, at herðingarlítlið -o- lækkast til -a-, og hitt uppskotna /-umkastið er heldur ikki heilt reglurætt. Við hesum fyrivarni í huga sigst ikki annað, enn at tulking Ljunggrens av hesum bygðarnavni sum einum bólstaðarnavni er lítið haldgóð. Hinvegin er ilt at siga, hvør upprunin annars kundi verið. Sera lítið av norrønum orðatilfari byrjar við **velb-* ella **valb-*. Tað, ið næst lá við, var at gita sær eitt góðvarasnið av einum mansnavni – sum Jakob Jakobsen hevur skotið upp – men eingin heimild er at finna um tílík nøvn. Fyrr enn tílíkt dømi er funnið, tori eg ikki at siga annað úr navnafrøðiligum sjónarhorni, enn at hetta bygðarnavn er ótulkandi. Alt annað mundi verið at fírt fyrri ivasomum tulkingum.

Eru bólstaðarnøvn í Føroyum?

Nú er at fara frá navnafrøðiligu liðini á hesum staðarnøvnum og í staðin hyggja at legu teirra í lendum. Navnið *Bólstaður* er longu mált og vegið eftir hesum ráðum og funnið ov lætt, so tí verður hetta navn ikki longur tikið til umrøðu her. *Velbastaður* og *Kirkja* eru bæði bygdir og tí fyrstrunnar búsetingar. Tað í sjálvum sær hóvar ikki ser-

stakliga væl við ta hugsan, at tær skuldu verið bólstaðarbúsetingar, sum jú næstan undantaksleyst eru annarligar. Tí er orsök til at halda, úr reint staðfrøðiliggum sjónarhorni, at eingi av teimum staðarnøvnum, ið higartil hava verið hildin vera bólstaðarnøvn, í roynd og veru eru tað. Henda hugsan er annars í góðum samsvari við tann vantandi førleikan til fult og heilt at greina upprunan at bygðarnøvnum *Kirkja* og *Velbastaður* í norr. *bólstaðr*.

Tað tykir kortini lögð, at eingi bólstaðarnøvn skulu vera í Føroyum, tí við tað at tey eyðkenniliga eru annarlig, skuldi tað borið til at sæð hetta navnaslag aftur í mongum av teimum annarligu búsetingunum, ið býlingar eru. Men heldur ikki millum slíkar búsetingar koma bólstaðarnøvn fyrri, og somuleiðis síggjast ikki onnur vanlig norrøn norðuratlantisk garðsnevi eins og *staðir* og *setr*. Hvussu man tað bera til? Atvoldin er valla tann, at annarligar búsetingar eru stovnaðar, eftir at norr. *bólstaðr* (eins og *staðir* og *setr*) var avlagt. Til tað hevur Arne Thorsteinsson fornfrøðingur givið sannførandi mótprógv í grein síni: »On the development of Faroese settlements«. Hann sigur millum annað, at »[the] division of the *bygð-farms* into separate *býling-farms*, [was] a process which had started in the Viking Age« (Thorsteinsson 1981, bls. 201), og tá júst hesir staðarnavnliðir avgjørt hava verið í nýtslu í víkingaöld, áttu teir at hava verið umboðaðir í Føroyum.

Tá ið tíðarligu próvgrundimar halda

ikki, má orsøkin til, at hesar navnliðir vantar í Føroyum, vera at finna í tí hátti, sum annarligar búsetingar eru grundaðar. Býlingar eru altíð reistir nær bygðum, har ið lagaligt er at byggja og velta. Á teimum fáu støðum, har ið dýpið er nóg mikið til veltingar, eru bygðimar settar. At flyta longri burtur frá bygðini gerst illa. Men tað at jørðin, ið liggur til upprunaliga búseting, verður sundurlutað í smærri eindir, er júst tað sum eyðkennir bólstaðarbúsetingar, so hví eru tær ikki umboðaðar í Føroyum? Lindsay Macgregor hevur í grein síni »Norse Naming Elements in Shetland and Faroe: A Comparative Study« (Macgregor 1986) roynt at skilja vantandi bólstaðarnøvn júst í Føroya serstøku landafrøðiligu viðurskiftum. Hon finnur, at tá ið einasta høvi til annarliga búsetingarviðkan í Føroyum er at luta sundur innangarðsjørð, er einfaldliga ikki tørvur fyrri bólstaðarnøvnum í føroyskari búseting: »there was no point in adding generic bólstaðr since it would serve no distinguishing function« (bls. 97).

At Føroyar við legu síni miðskeiðis á »norrønum kjarnaøki« skuldu ikki hava staðarnøvn við norr. *bólstaðr*, hevur undrað meg mikið. Men við støði í tí, sum her frammanfyri er havt á lofti, er tað hugsan mín, at tey trý meintu dømini um bólstaðarnøvn í Føroyum eru ikki ektað, ella ið hvussu er sera lítlið trúlig. Tá Føroyar hava nógvar annarligar búsetingar, býlingar, kann tað væl tykjast undarligt, at norr. *bólstaðr* ikki er til her. Men her hevur viðgerðin

eisini ført prógv fyri, at ein staðarnavnliður við merkingini 'annarligur búgarður uppkomin sum avleiðing av, at upprunalig eind er sundurskift í smærri lutir' bert hevur gildi, um hann er í andstøðu við onnur sløg av annarligari búseting. Tí eigur staðarnavnliðurin norr. *bólstaðr* ikki at verða havdur sum einasta prógv fyri longdari norrønari hjáveru. Her sýna Føroyar fullvæl, at onnur viðurskifti sum landafrøði eisini í stóran mun gera av, hvørjir staðarnavnliðir eru navngevanum tøkir.

Heimildir

- Árni Böðvarsson, 1983: *Íslensk orðabók*, Reykjavík.
- Bekker-Nielsen o.a. (útg.), 1981: *Proceedings of the Eighth Viking Congress*, Odense.
- Blöndal, Sigfús, 1920-24: *Íslensk-dönsk orðabók*, Reykjavík.
- Hansen, J. Símun, 1971: *Tey byggja land, I. partur, Fugloyar sókn*, Klaksvík.
- Jacobsen, M.A. og Chr. Matras, 1961: *Føroysk-dönsk orðabók*, Tórshavn.
- Jakobsen, Jakob, 1909: Strejflys over færøske stednavne, *Festskrift til L.F.A. Wimmer*, Nordisk Tidsskrift for Filologi XVII, København.
- Joensen, Einar (útg.), 1953: *Tingbókin 1615-54*, Tórshavn.
- Ljunggren, Karl Gustav, 1955: Kirkjubøur, Velbastaður og Tórshavn, *Fróðskaparrit*, 4. bók, Tórshavn.
- Macgregor, Lindsay, 1986: Norse Naming Elements in Shetland and Faroe: A comparative Study, *Northern Studies* 23, Edingburgh.
- Matras, Chr., 1932: *Stednavne paa de færøske Nordøuroyar*, København.

Olsen, Magnus, 1926: *Ættegård og helligdom*, Oslo.

Ordbok öfver svenska språket utgiven af Svenska akademien, (Lund 1898-).

Söderwall, K.F. 1884-1918: *Ordbok öfver svenska medeltidsspråket*, Lund.

Thorsteinsson, Arne, 1981: On the development of Faroese settlements, *Proceedings of the Eighth Viking Congress*, Odense.

Styttingar

fsv. = fornsvenskt

norr. = norrønt.

GrgStað = Finsen, Vilhjálmur (útg.), 1879: *Grágás efter det Arnarnæanske Haandskrift Nr. 334 fol., Staðarhólsbók* (»II«), København.

KMS = Kort- og Matrikelstyrelsen.

SAOB = *Ordbok öfver svenska språket utgiven af Svenska akademien*, (Lund 1898-).

sv. = svenskt.

Söderwall Ordb. = Söderwall, K.F. 1884-1918: *Ordbok öfver svenska medeltidsspråket*, Lund.

Ting. = Joensen, Einar (útg.), 1953: *Tingbókin 1615-54*, Tórshavn.

* merkir ein endurskapaður formur.

Jóhan Hendrik W. Poulsen
týddi úr donskum.